

PÆDAGOGISK LÆREPLAN

KLYNGE C I VVK

Januar 2023



NABOHUSET

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.



NABOHUSET OG KLYNGE VVK C



Klynge VVK C:

VVK C er en klynge med 0 – 6 års daginstitutioner, der på nuværende tidspunkt består af 5 institutioner.

Institutionerne er Regnbuen, Trylleskoven, Nabohuset, Børnehuset Fengersvej og Valby Vuggestue. Vi åbner en ny institution i sommeren 2023, den nye institution skal hedde Tvillingehuset.

Vi har valgt at udarbejde Den styrkede pædagogiske læreplan i to trin.

1. trin er et ledelsesmæssigt niveau, hvor ledelsesteamet har beskrevet det overordnede ledelsesperspektiv for, at vi i alle vores enheder har en rød tråd i arbejdet med de styrkede læreplaner.

2. trin er inddragelse af det pædagogiske personale, som skal arbejde lokalt med den styrkede pædagogiske læreplan og beskrive deres arbejde.

I VVK C er vores vision:

VVK C er en sammenhængende og attraktiv klynge for børn, forældre og medarbejdere.

Alle arbejder aktivt med klyngens fælles definerede kerneopgave og faglige rum.

Vi når vores ønskede resultater gennem fleksible og professionelle arbejdsfællesskaber.



Sommerdage på legepladsen hvor Nabohusets mindste leger med sand både med spande, skovle... og under trøjen. Der er masser plads til udfoldelse og leg i Nabohuset både ude og inde.

Visionen er funderet i:

- Ét ledelsesteam med fælles ledelsesansvar.
- Alle medarbejdere arbejder som ét team.
- Systematisk brug af data på alle niveauer.
- Bæredygtig økonomi.
- Samarbejde med forældrene omkring barnet.
- Positive fortællinger omkring kerneopgaven.
- Sammenhængskraft på tværs i klyngen gennem faglige udvalg.

I klynge VVK C arbejder vi ud fra en række fælles pædagogiske afsæt for, hvordan vi understøtter børnenes udvikling og læring. Dette kan ses ved at alle enheder arbejder med opdeling af børn i små grupper – aktivitetsskemaer/ugeplaner – teamsamarbejde – værktøjerne fra Sammen om sprog projektet samt SMTE-modellen.

Nabohuset

Nabohuset er en integreret daginstitution beliggende på Saxtorphsvej 11 i Valby. Institutionen blev opført i 2014 og har dejlige lyse lokaler og fælles rum med højt til loftet. Der er 10 børnegrupper med 3 voksne i hver. I Nabohuset er der 2 pædagogiske ledere.

Når man går i vuggestue i Nabohuset, hører man til hos enten Radiser, Pastinakker, Græskar, Tomater, Grønærter eller Rødbeder. Alle grupperne hører til i stueplan og samarbejder i "Nabolag" to og to. Når man bliver større og rykker i børnehave, bliver man enten Æble, Blomme, Kirsebær eller Kiwi. Børnehavegrupperne ligger på bygningens 1. sal og samarbejder ligesom vuggestuegrupperne to og to i nabolag. På kirsebær og kiwi har vi børn med basispladser. Børn som går her i en basisplads har brug for lidt hjælp til at blive en del af fællesskabet.

I Nabohuset har vi fokus på at udvikle vores fælles faglige fundament. Vi bruger derfor tid og energi på at udvikle vores relations pædagogiske tilgang.

Vi har valgt at udarbejde vores pædagogiske læreplan med billeder og små tekster om hverdagen i Nabohuset, som støtter op om det pædagogiske grundlag, faglige rum og fælles defineret kerneopgave vi har i klyngen.



En dag i december, hvor der er gang i julebagningen i Nabohusets fællesrum. Børnehavebørnene er med til at putte ingredienser i og hjælper med at røre rundt. I Nabohuset er børnene med i alle dele af de aktiviteter der laves og fokus er på samspillet om processen.

I nedenstående materiale kan du læse om hvordan vi i klynge VK C har besluttet at arbejde med følgende temaer:

- Barnesyn
- Læringsmiljøer
- Samarbejde med forældre om barnets læring
- Kommunikation og sprog

Hvert tema er opdelt i flere afsnit. Det første afsnit er et kort uddrag fra lovteksten vedr. temaet. Dernæst er der et afsnit der beskriver hhv. klyngens fælles beslutninger og aftaler for det pædagogiske arbejde med temaet. Efterfølgende er der et afsnit der gennem praksiseksempler beskriver hvordan førnævnte kommer til udtryk på den enkelte enhed, samt en beskrivelse af hvilke tiltag enheden vil iværksætte for at udbrede de gode erfaringer til resten af dagen. Det er også i dette afsnit at enhederne har mulighed for at beskrive eventuelle særkender indenfor det pågældende tema.



Det er fokus og koncentration, når der males med pensel. Det er vigtigt, at der er plads til at øve sig.

Nedenfor har vi lavet en beskrivelse af hvordan ledelsesteamet arbejder med hhv. faglig ledelse, organisatorisk ledelse samt pædagogisk ledelse for at understøtte det pædagogiske arbejde med de styrkede læreplaner bedst muligt.

Faglig ledelse i VK C:

VK C's pædagogiske ledere sikrer at det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer af høj kvalitet ved at deltage på relevante planlægnings- og refleksionsmøder hvor vi altid stiller de ovenstående spørgsmål i processen.

Derudover skal den pædagogiske leder udøve ledelse ud fra de to nedenstående punkter.

Den pædagogiske leder skal altid være garant for at Barnesynet bliver inddraget i samtlige beslutninger der bliver truffet på enhederne og i klyngen.

Dette gøres ved diverse mødefora, planlægning af dagligdagens aktiviteter, struktur og organisering. Ved at stille spørgsmål som "Når vi gør sådan – hvilken betydning har det så for barnet?" så fremmer vi refleksion over daglig praksis hos det pædagogiske personale.

Organisatorisk ledelse i VK C:

- Den pædagogiske leder skal sætte rammer, der giver det pædagogiske personale mulighed for at planlægge, udføre og evaluere pædagogiske aktiviteter og rutiner.

- Den pædagogiske leder skal implementere en feedbackkultur ved at sætte det på dagsordenen i dagligdagen og på relevante møder.

- Den pædagogiske leder skal udvikle teamsamarbejdet i alle afdelinger.

Pædagogisk ledelse i VK C:

- Den pædagogiske leder skal oversætte kompleksiteten i de styrkede læreplaner.

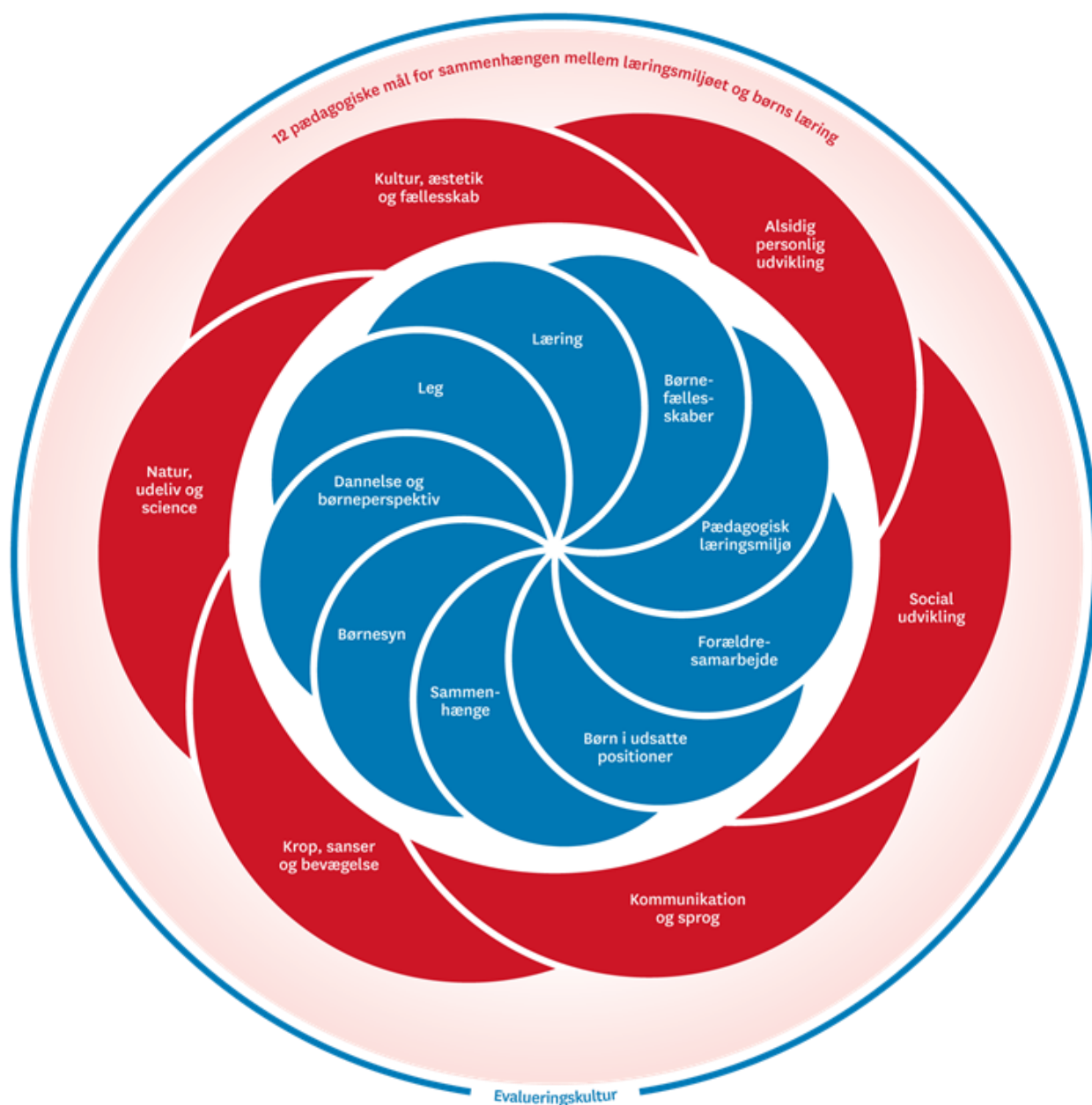
- Den pædagogiske leder skal gå forrest ift. at være nysgerrige samt guide og korrigere det pædagogiske personale i dagligdagen.

- Den pædagogiske leder skal være nærværende og helt tæt på kerneopgaven i hverdagen.

- Den pædagogiske leder skal sørge for relevant opkvalificering af den enkelte medarbejder.

- Den pædagogiske leder skal skabe rammer der sikre at det pædagogiske personale kan koble deres faglige refleksioner til den konkrete praksis.

Ramme for den pædagogiske læreplan



Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag som er markeret med blå i læreplansblomsten.
- De seks læreplanstemaer, som er markeret med rødt.
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmål og børns læring.

Rammen for den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG



Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal Være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes Børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

Den styrkede pædagogisk læreplan, Rammer og indhold, s 14

De centrale elementer er:

- Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorlig som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskningen af naturen og ved at blive udfordret.
- Børnefællesskaber. Leg dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud". "Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Nabohuset har et dejligt og stort fællesrum med plads til fysiske udfordringer. Både vuggestuen og børnehaven bruger rummet dagligt. Der er masser af plads til aktiviteter og leg i små grupper. Der kan både være meget fysiske aktiviteter, samt mere stille aktiviteter. Fællesrummet danner også en tryk og fælles ramme for både morgenåbningen og den sidste del af dagen.



BARNESYN, DANNEELSE OG BØRNEPERSPEKTIV, LEG, LÆRING OG BØRNEFÆLLESSKABER



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s 15.

Barnesynet i klynge WK C

I klynge WK C arbejder vi ud fra det Barnesyn der i dagtilbudslovens §8, stk. 2 er beskrevet som følgende:

"Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes de første år."

I forhold til en definition og beskrivelse af barnesynet, har vi bevidst valgt at undlade at lave en egen-fortolkning, men i stedet henviser vi til nedenstående, der er beskrevet i hæftet Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 16, dette er et uddrag af Master for en styrket pædagogisk læreplan, 2016.

"FNs Børnekonventions fokus på barnets ret til leg og medbestemmelse står centralt i danske dagtilbud. Det betyder, at dagtilbuddene er forpligtede til at give børnene medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst.



I Nabohuset får fantasien plads i legen og i nærværet mellem børn og voksne. Leg i vuggestues køkken, hvor den voksne placerer sig der hvor barnet leger for at hjælpe med legens flow. Legen formes af børnenes medbestemmelse og hvad der drager dem.

Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner danske dagtilbud om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. I danske dagtilbud er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidigt stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

De danske dagtilbud skal være med til at understøtte det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære at udvikle sig. Børn opfattes som kompetente og selvstændige, samtidigt med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale og ledelsen må skabe organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer.



Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde – når der er tale om både planlagte aktiviteter, spontant opstået situationer, leg og rutinesituationer. Derfor er det vigtigt, at barnet føler sig set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme.

Legen og legene, nysgerrige tilgange er udgangspunktet for de processer, som barnet indgår i, og som det pædagogiske personale har ansvaret for at rammesætte. Læreplanen skal understøtte, at dette fokus fastholdes i det pædagogiske arbejde.”

Børnene hjælper med en opgave. De er selv med til at bestemme rollefordelingen og bytter roller undervejs. Dagens rutiner bliver til leg.

Dannelse og børneperspektiv i klynge VK C

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

”Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.”

For at understøtte dette børneperspektiv har vi i klynge VK C forpligtet hinanden på at sikre at alle børn har en stemme, både i forhold til planlægning samt evaluering af hverdagens rutiner. Barnet skal sikres en aktiv stemme i forhold til at ses som et ligeværdigt menneske. Derved forankres værdier og viden i barnets personlighed, som barnet tager med sig i sit videre liv.

Børneperspektivet skal medtænkes i planlægningen og udførslen af det daglige pædagogiske arbejde. Alle børn skal have en oplevelse af at have indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur.

Det pædagogiske personale i en børnehavegruppe, vil ofte bruge dialogen med børnene som redskab i planlægningen og evalueringen af eks. aktiviteter. I en vuggestuegruppe, hvor flere børn endnu ikke har verbalt sprog, vil det pædagogiske personale være mere afhængige af egne observationer af børnene. Ved at aflæse og følge børnenes reaktioner og adfærd, får det pædagogiske personale mulighed for at justere vores pædagogiske praksis herefter.



En aktivitet, som starter med en tanke om at male med pensler. Her udvikles legen af barnets nysgerrighed til en sanseoplevelse med maling med hænderne.

Leg i klynge VK C

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud."

Legen har en grundlæggende betydning for barnets personlige og sociale udvikling f.eks. er legen med til at fremme barnets fantasi, selvverd og identitet.

Det pædagogiske personale skal kunne justere deres praksis således, at de både rammesætter legen så børnene har mulighed for at afprøve sig selv i nye situationer samt at de også giver plads og rum til at følge børnenes spontane lege. Det pædagogiske personale har ansvar for at støtte børnene i de legerelationer der spontant opstår.

I nabohuset leger vi (næsten) hele dagen! Når vi leger, kan det være en aktivitet i sig selv, det kan være en måde at gå til noget praktisk eller det kan være noget spontant som opstår midt mellem alt det andet. I leg er der plads til at lade børnenes initiativer føre til situationer, hvor fantasien og social udvikling fremmes.



Både de små og de store børnefællesskab er får plads i Nabohuset. Små grupper arbejdes der med dagligt med fokus på det enkelte barns udvikling og behov.

Børnefællesskaber i klynge VK C

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for."

I VK C forpligter vi hinanden på at understøtte alle børns aktive deltagelse i meningsfulde fællesskaber. Vi ved at børn lære og udvikler sig igennem de fællesskaber de befinder sig i. Derfor er vi forpligtet til at etablere samt støtte børnene i de fællesskaber de har eller som de måske ikke er en del af.

Læring i Klynge VK C

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret."

Alt giver næring til læring og denne erkendelse stiller krav til det pædagogiske personale om at sætte en tryk ramme hvor det enkelte barn har mulighed for at øve sig og blive understøttet i læringsprocessen.

Børns læring fremmes af at begå fejl. Vi mener derfor, at det er centralt, at børnene får tid til at øve sig og eksperimentere både i legen, rutiner, voksenstyrede aktiviteter samt de sociale relationer til børn og voksne. Herigennem får barnet nye erfaringer om sig selv og omverdenen og barnet oplever hvordan det langsomt tilegner sig nye kompetencer.

Før børn kan lære skal de være trygge i dels relationen men også i den situation/læringsrum de befinder sig i.

PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Pædagogisk læringsmiljø i klynge VK C

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring."

I VK C vil vi sikre et inkluderende læringsmiljø ved løbende sammen med det pædagogiske personale at arbejde med følgende spørgsmål:

Hvordan sikrer vi, at vi har:

- læringsmiljøer i alle vores rutiner, aktiviteter og leg hele dagen igennem?
- læringsmiljø som altid tager udgangspunkt i både børnegruppen og det enkelte barn?
- fokus på relationen mellem voksen/barn – barn/barn?
- et læringsmiljø, hvor refleksion og feedbackkultur altid tager udgangspunkt i barnets perspektiv og hvor den voksne kan justere sin praksis i forhold til feedback fra barnet?
- Plads til leg og læring

Børn vil som udgangspunkt gerne samarbejde og indgå i fællesskaber. Derfor skal vi som voksne være åbne overfor børnenes input og derigennem følge deres lyst til at eksperimentere og undersøge det de er optaget af.

Den pædagogiske praksis skal derfor have en balance mellem vokseninitierede læringsmiljøer hvor der er fastsatte

Der bages i fællesrummet, hvor der skal rulles med kageruller.

Børnene får den nødvendige støtte fra den voksne, ud fra nærmeste udviklingszone.



I Nabohuset skal alle børn opleve glæde og succesoplevelser hver dag, så der skabes det bedste udgangspunkt for udvikling, læring og socialisering.

Her ses to piger i dyb koncentration ude på legepladsen. Der er plads til nysgerrighed og opmærksomhed på hvad den anden gør. De små sneglehuse bliver det fælles tredje, som danner ramme for relationen mellem pigerne. I Nabohuset er målet at det pædagogisk læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.



mål for hvad barnet skal lære men hvor der også skal være plads til at barnet kan lege sig igennem alle dagens rutiner og aktiviteter.

Alle børn skal opleve at deres dag indeholder glæde og succesoplevelser. Dette er en forudsætning for at den optimale udvikling, læring og socialisering kan finde sted for barnet. Derved motiveres barnet til at øve sig og prøve noget nyt.

Alt efter evne skal barnet have den nødvendige støtte fra de voksne ud fra nærmeste udviklingszone.

Det pædagogiske personale skal kunne balancere mellem at have styringen og give slip på styringen. Det pædagogiske personale skal hele tiden juster sig i forhold til at placere sig hensigtsmæssigt omkring børnene og være bevidst om at tage rollen som igangsættende, støttende eller observerende.

Hvis barnet skal mærke at det beskrevet læringsmiljøet er til stede, skal det pædagogiske personale kontinuerligt arbejde med følgende temaer gennem hele dagen:

Organisering:

- Opdeling af børn i mindre grupper med bevidsthed om sammensætninger af børnene ud fra deres behov.
- Fordeling af de pædagogiske ressourcer gennem dagen.
- At alle arbejder ud fra den fælles definerede kerneopgave.

De fysiske rammer:

- Alle børn skal opleve at der er inspirerende lege- og læringszoner som motiverer barnet.



En dreng i gang med at male i forbindelse med sprogetemaet "vinter".

I Nabohuset arbejdes der systematisk med sprogetemaer. Temaerne er inspireret af den pædagogiske læreplan og understøtter arbejdet med denne. Sproget er i fokus, da sprog er nøglen til relationer, personlige kompetencer, indgå i leg og børnefællesskaber m.m. for børn.

Sprog temaerne er et værktøj, hvor der arbejdes fokuseret med et fælles tema og sprogudviklende tilgange i aktiviteter og i hverdagen i vuggestuen, i børnehaven og i hjemmet. Samme fokus i institutionen og i hjemmet, styrker barnets sprog, samt styrker forældresamarbejdet. Aktiviteter og fokus i institutionen bliver lagt ud fra aldersgrupper og det enkelte barns udvikling, så der sikres udvikling for alle børn.

Pædagogisk afsæt:

Alle enheder i VK C er i gang med at implementere og øve elementerne fra "sammen om sprog" og det skal være en tydelig praksis og det skal kunne ses i relationen mellem barn og voksen.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE

OM BØRNS LÆRING

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25



Forældresamarbejde i klynge VK C

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring."

I Klynge VK C har vi ansvar for at skabe et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde med forældrebestyrelse, forældreråd, og forældregruppen som helhed.

Ledelsens fokus er at etablere et respektfuldt forældresamarbejde, som ude i de enkelte enheder, ses ved synlig og nærværende ledelse. Her menes både i den daglige pædagogiske kontakt med forældrene, og ved arrangementer som forældremøder og lokale traditioner, såsom sommerfester. Vi vægter, at de pædagogiske ledere i større eller mindre grad, har et kendskab til alle børn og forældre i enheden. De pædagogiske ledere bevæger sig dagligt rundt i enheden, og prioriterer at være i dialog med forældre og pædagogisk personale. Information fra både ledelse og pædagogisk personale, vil altid sendes ud via vores fælles intranet, Aula. På denne platform vil forældre kunne finde ugentlig dokumentation af de praksisnære aktiviteter i f.eks. tekst og/eller billeder.

Vi har på klyngeniveau bestemt, at vi som pædagogiske ledere skal sikre en ensartet kvalitet i kommunikationen på den enkelte enhed.

Vi udviser gennemsigtighed ved at have tilsynsrapporter, den styrkede pædagogiske læreplan, mm. synlige på de enkelte institutioners hjemmesider.

I VK C forpligter de pædagogiske ledere og personale, sig i at inddrage forældrene i samarbejdet omkring børnenes trivsel, udvikling og dannelse. Dette med udgangspunkt i både det enkelte barn og det større børnefællesskab.



En stolt og glad dreng viser julebamsen frem. Forældrene støtter op om de tiltag, som der laves i institutionen. I december har børnehavebørnene på skift en julebamse med hjemme og skal lave en fortælling om dette, hvor de efterfølgende skal fortælle resten af stuen om hvad de har lavet.

I Nabohuset er forældrene vores mest betydningsfulde samarbejdspartnere. For at sikre barnets trivsel, er det vigtigt, at vi samarbejder og indgår i et partnerskab omkring barnet. Den daglige kommunikation i hverdagen og til forældresamtaler er vigtig.

I planlægningen af vores sprogtemaer inddrager vi forældrene gennem forældrerådet. Her er forældrerådet med til at fastsætte tiltagene i hjemmet i tråd med tiltagene i institutionen.

BØRN I UDSATTE POSITIONER



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Børn i udsatte positioner i VK C

Alle børn i VK C har krav på at blive stimuleret og blive mødt med positive forventninger. Det er afgørende, at det pædagogiske personale, på linje med forventninger til de øvrige børn i institutionerne, har positive forventninger til et barn i en udsat position.

Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Vi har som pædagogiske ledere i VK C et særligt ansvar for at tilgodese (og igennem pædagogisk planlægning) at inkludere børn med særlige behov. Dette er børn, som befinder sig en potentiel udsat position og vi skal derved sikre, at barnet oplever sig som en del af fællesskabet.

Den pædagogiske planlægning er særlig vigtig i arbejdet med inklusion og børnefællesskaber. Herigennem kan vi tilrettelægge og understøtte alle børns behov i forhold til adgang til fællesskabet. Vi har fokus på gruppesammensætning, og vi bruger aktivt det enkelte barns ressourcer, når vi planlægger aktiviteter. Vi kigger på hvilke børn, der har nogle kompetencer, som andre børn kan drage nytte af. Planlægning giver os mulighed for systematisk at arbejde inkluderende, der hvor behovet er.

Når vi sætter aktiviteter i gang, er vi opmærksomme på at understøtte det barn, der er udfordret i at afkode og aflæse signaler i samspillet med de andre børn og som derfor kan have svært ved at bevare overblikket i aktiviteten.

Vi støtter op om det store fællesskab såvel som det lille fællesskab. Fællesskab og inklusion betyder ikke, at alle skal være med hele tiden.

I den frie leg er det derfor et vurderingsspørgsmål, om det enkelte barn skal hjælpes ind i en igangværende leg af en voksen – om det skal være med i det eksisterende fællesskab eller om barnet skal hjælpes til selv at starte en leg.

Om det eksisterende fællesskab derved får lov at blive "uberørt", kommer an på den enkelte situation og det enkelte barn – den voksne tager det ansvar.

Vi arbejder aktivt med at hjælpe børnene til at få øje på hinanden. Vi opfordrer dem til at hjælpe hinanden. Vi hjælper børnene til at se hinanden og derved skabe en fællesskabsfølelse børnene imellem – inklusion er et fælles ansvar.

Forældresamarbejde er en vigtig del af vores arbejde med inkluderende fællesskaber. Sammen skal vi finde den bedste vej til, at barnet oplever sig som en del af børnefællesskabet.



Et lille børnefællesskab i vuggestuen, hvor der gives plads til hinanden på bænken. I Nabohuset tager vi et fælles ansvar for at alle børn får adgang til at være en del af fællesskabet.

Vi har et særligt ansvar for at have øje for børn med særlige behov, som potentielt befinder sig i en udsat position. Vi sørger for igennem pædagogisk planlægning at inkludere børnene i fællesskabet.

Gennem en stærk pædagogisk planlægning kan vi tilrettelægge og understøtte det enkelte barns behov i forhold til adgang til fællesskabet.

Vi arbejder med små grupper i både vuggestuen og børnehaven. Vi har fokus på gruppesammensætning, hvor vi har øje for det enkelte barns ressourcer, når vi planlægger aktiviteter. Er der eks. kompetencer andre børn kan drage nytte af.

Fælles tegning på kæmpe papir i vuggestuen. Alle er med i det omfang de kan. Som voksen skaber vi rammerne for leg og vi er opmærksomme på at understøtte det barn, som kan være udfordret i de regler som kan være og som kan have svært ved at bevare overblikket i legen.

Vi er tætte på det enkelte barn og støtter, så barnet kan være med på dets egne præmisser uden at føle sig udenfor.

I Nabohuset vil vi gerne skabe pædagogiske læringsmiljøer, som danner rammen om fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource.



SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Fra barnet starter i vuggestue i WK C, understøtter vi børnenes lyst til at lære.

Vi øver børnene i sammenhænge og overgange, der skaber positive erfaringer med at skulle omstille sig i nye fællesskaber. En vigtig forudsætning for at kunne indgå i skolesystemet, er at have kompetencerne til at kunne samarbejde i grupper.

Allerede i vuggestuen, understøtter vi børnenes forudsætning for at lære at behovsudsætte gennem pædagogiske aktiviteter. Vi skaber læringsmiljøer, der fordrer børnenes erfaringer med at vente på tur, at kommunikere hensigtsmæssigt med andre børn, at forstå en kollektiv besked. Derudover skal vores læringsmiljøer understøtte børnene i at få erfaring med positive voksenrelationer, hvor barnet oplever at den voksne er én man bruge til noget, én man kan regne med.

I WK C arrangeres et skoleforberedende forløb for at gøre børnene skoleparate. Der sikres en systematik omkring de pædagogiske læringsmiljøer for børnene det sidste år inden skolestart.

Dette indebærer, at det pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer.



På billedet ses storgruppen fra hele børnehaven gå Lucia for forældre og resten af børnegruppen i både børnehaven og vuggestuen.

Hvert efterår sætter vi fokus på storgruppen i børnehaven. Storgruppen er for de børn som skal starte på fritidshjem og skole det efterfølgende år. En voksen fra hver af de fire stuer er tovholder på stuens storgruppe. Der laves aktiviteter på tværs, så børnene modnes til at være en del af et fællesskab sammen med andre børn og voksne end dem fra ens stue.

Vi bruger samarbejdet med vores distriktsskole i nærområdet. Vigerslev Allé skole er Nabohusets distriktsskole. Her har vi mulighed for at låne fritidshjemmets lokaler, besøge skolen og leger i skolegården. På den måde skaber vi en tryk overgang, hvor vi har gjort det visuelt tydeligt hvad fritidshjem og skole er for en størrelse.

Hvert år i november, er der skoleopskrivning for alle kommunale skoler.

I WK C sprog vurderes alle børnene senest d. 31. august året før skolestart. Dette for at sikre, at vi har fuldstændigt overblik over de kommende skolebørns sproglige niveau og eventuelle behov for særlig støtte inden skolestart.

Der afholdes skoleparathedssamtale for alle førskolebørn med forældrene i oktober måned. Samtalen er uden børn. Som forberedelse til mødet skal forældrene forberede og udfylde et skema på KbhBarn, som hedder KbhOvergang. Personalet på barnets stue udfylder samme skema. Samtalen tager udgangspunkt i skemaet, skoleparathed og barnets trivsel og udvikling generelt.

Inden marts (det år, hvor barnet skal i skole), skal det selvsamme skema udfyldes igen. Det vil være muligt at se, hvor barnet har udviklet sig og om der er områder, hvor der skal sættes særligt ind i forhold til barnets trivsel og udvikling. Det færdigudfyldte skema sendes derefter afsted til barnets skole, som en vidensdeling mellem institution og skole.

Der er oparbejdet et samarbejde i Københavns Kommune, der kaldes "Stærkt samarbejde". Hvilket betyder at der er stor fokus på samarbejde, vidensdeling, rådgivning og sparring mellem institution og skole. Dette bevirker, at overgang og samarbejde omkring jeres barn kan forløbe godt mellem de to instanser.



En gruppe fra storgruppen i børnehaven laver gækkebreve i krea-rummet. Der bliver fulgt med i hvad hinanden laver og koncentreret sig om at klippe.

For de kommende skolebørn bliver der lagt meget fokus på børnenes sociale kompetencer, dette kan være opmærksomhed på hinanden, afkodning af de andres følelser, turtagning, tillid til hinanden og hvordan er man en god ven. Derudover er der også et fokus på kropslig skoleparathed, så man er klar til at skulle bruge både finmotorik, koncentration, hukommelse m.m.

Vi markerer storgruppens afslutning på børnehavelivet ved en fest, hvor der spises sammen, hygges og danses sammen med de voksne fra storgruppen. Der gives et diplom til festen.

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I VK C vil vi bruge alle de store ressourcer, som lokalsamfundet i Valby og omegn byder på. Her vil vi give børnene alsidige oplevelser og erfaringer med lokalsamfundet. For nogle børn er det deres første møder med kulturelle lokale tilbud, som her kan udvide deres erfaringsverden og deltagelsesmuligheder.

Vi har gode erfaringer med samarbejde med:

- Valby Bibliotek med aktiviteter på biblioteket og hjælp til bogkasser til særlige temaer
- De lokale kirker med børnegudstjenester til jul og påske.
- Nordisk Film, som har filmet nogle børnehavebørn i klyngen til ex. Melodi Grand Prix.
- Produktionsskole, hvor unge mennesker har lavet krea-projekter med børnehavebørn i klyngen
- Ungarbejdere fra lokalområdet som får deres første arbejds erfaring og bygger bro til de unge i området
- "Stærkt samarbejde" med de lokale skoler og børnehaverne. Vi har besøg på KKFO'erne, besøg af pædagoger fra skolen i børnehaverne, udvidet overlevering om de enkelte børn, forældreoplæg om skoleparathed. Alt sammen for at skabe gode overgange til børnehaveklassen.
- De lokale kulturelle muligheder med ZOO, legepladser, togstationen, juleudstillinger mm.

Vi er opmærksomme på, at der er mange flere muligheder i lokalsamfundet med ex. idrætsforeningerne, erhvervslivet og andre frivillige ildsjæle.

I Nabohuset bruger vi lokalområdet til små ture i dagligdagen. Her en tur til Danshøj st. for at kigge på tog.



Selv om en voksen planlagt aktivitet er der plads til at følge barnets spor. Her er det noget Halloween pynt der fanger børnenes opmærksomhed under en gåtur.



ARBEJDET MED DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30



Der er vinter-tema og der laves aktiviteter, som tilpasses børnene. Leg og sanseoplevelse med "sne" lavet af kartoffelmel og balsam.

I Nabohuset er der flere steder små områder, hvor indretningen skaber gode fysiske børnemiljøer. De inspirerer æstetisk til at børnene kan udfordres og øve sig i fysisk udfoldelse.

Her ses et vuggestuebarn i fuld gang med at klatre.



Børnemiljøet er sammensat af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet. I VK C er vi opmærksomme på at skabe og tilbyde et godt børnemiljø, da børnemiljøet har afgørende betydning for barnets mulighed for læring, udvikling og dannelse.

Det fysiske børnemiljø kan f.eks. være enhedens indretning af ude og inde arealer, muligheder for fysisk udfoldelse og stillesiddende aktiviteter, støj- og lysforhold.

Det psykiske børnemiljø omhandler barn-barn relationen og voksen-barn relationen. Det psykiske børnemiljø skal være præget af tolerance, gensidig respekt og plads til og accept af forskelligheder.

Det æstetiske børnemiljø skal inspirere det enkelte barn til blandt andet bevægelse, fordybelse og kreativ udfoldelse der fremmer fantasi, sanseoplevelser og lyst til læring. Det æstetiske børnemiljø skal understøtte barnets evne til nytænkning.

I VK C er det ledelsens ansvar at sikre at det pædagogiske personale har øje for og tager handling hvis de oplever mistrivsel hos barnet eller i børnegruppen.

Lederen sikre at det pædagogiske personale inddrager barnets perspektiver i udformningen og den løbende justering af børnemiljøet. I VK C vægter vi at børnemiljøet ikke er statisk, men tilpasses med udgangspunkt i børnegruppens alder, modenhed, interesser m.m.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.



Et barn putter en dukke. Han øver at folde tæppet rundt om dukken, som han har set de voksne gøre. Når det lykkes oplever barnet mestring og udvikling af selvværdet. I Nabohuset støtter vi barnets mulighed for udvidelsen af sin erfaringsverden. Der skal være plads til at udvikle sit potentiale.



To børn sidder sammen på en lille bænk og har et samspil. I Nabohuset skal alle børn have mulighed for at indgå i betydningsfulde relationer med andre børn. Vi arbejder med små grupper igennem hele dagen for at kunne støtte op om nærværet og udviklingen hos alle børn.

For det lille barns alsidige personlige udvikling skal de voksne skabe trygge læringsmiljøer, hvor der er plads til at kunne mærke egne følelser og grænser, men også plads til at lære at aflæse og afkode andres.

I VVK C arbejder vi med barnets alsidig personlig udvikling med en viden om at denne er afhængig af de muligheder for læring og udvikling, som de pædagogiske medarbejdere og omgivelserne stiller til rådighed.

Den alsidige personlige udvikling handler om at støtte barnets indre kompetencer til at kunne håndtere verden fremadrettet i deres liv.

Trygt rum – børnene skal kunne udtrykke sig respektfuldt, og anerkendes i deres perspektiver og oplevelser og opleve medbestemmelse. De pædagogiske medarbejdere har ansvar for at skabe et trygt lærings-miljø så barnet får mod til at turde øve sig og danne egne erfaringer. Vi skal give mulighed for at barnet kan udtrykke sig og blive hørt om sin oplevelse af hverdagen i dagtilbuddet, dette gør at barnet oplever at have medbestemmelse og at det er betydningsfuldt i fællesskabet.



En børnegruppe fra børnehaven bager pizzaer, hvor der skabes rum for læring og at børnene kan danne sig erfaringer. Den voksne guider og støtter børnene i aktiviteten.

En rutsjetur i vuggestuen, hvor barnet får erfaringer med egen kunnen giver gå på mod og selvværd.



Som pædagogiske ledelse vil vi understøtte de pædagogiske medarbejdere i at være bevidste om deres påvirkning af børnenes udviklingsmuligheder og sikre gennem blandt andet refleksion at de pædagogiske medarbejdere formår at veksle mellem at være initiativtagende og iagttagende. Det er vigtigt den pædagogiske ledelse faciliterer og giver muligheder for en pædagogisk refleksion om rammesætningen for hverdagen; gruppestørrelse og sammensætning, samt hvilket læringsmiljø vi tilbyder børnene.

SOCIAL UDVIKLING



"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelses-former og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.



En mindre gruppe i vuggestuen leger med bolde. Vi sammensætter mindre grupper, så vi kan være nærværende og understøtte hvert enkelt barn. Aktiviteter planlægges ud fra den enkelte børnegruppe, så der er det bedste udgangspunkt for udvikling. I Nabohuset arbejder vi systematisk med "Leg og lær sprog" skemaer, som danner rammen om hver måneds tema for hver gruppe. Alle medarbejdere udfylder et for den børnegruppe de har.

En vuggestuegruppe på tur, som sidder og spiser frokost. Når børn leger og indgår i fællesskab med andre børn får de øje på hinanden, spejler sig og imiterer, de lærer af hinanden og stærke og betydningsfulde sociale relationer opstår. De voksne sørger for at skabe rammerne for både de store børnefællesskaber og de mindre.



I klynge WK C har ledelsen ansvaret for, at alle børn føler sig som en del af et fællesskab. Alle børn skal opleve at høre til, og at de kan bidrage værdifuldt til fællesskabet.

I WK C har vi en LokalMed-struktur, der vægter medindflydelse, medbestemmelse og medansvar. På ledelsesniveau er vi derfor også opmærksomme på at understøtte det pædagogiske personale med henblik på at skabe faglige fællesskaber, hvor alle oplever at høre til og kunne bidrage. Vi har en forventning om, at denne grundværdi bringes ind i den pædagogiske praksis omkring børns sociale udvikling. Læringsmiljøet skal understøtte den sociale udvikling i fællesskabet, i form af pædagogiske aktiviteter og rumindretning/læringszoner. Den sociale udvikling ses ud fra tre grundværdier:

Deltagelse og Medindflydelse: Vi vægter vi det tværfaglige samarbejde mellem ledelse, medarbejdere, forældre og netværksteam. Med udgangspunkt i det enkelte barn, og ofte i hele børnegruppen, samarbejder vi om at få øje på, hvordan vi bedst muligt understøtter børnenes deltagelsesmuligheder i institutionerne.

Empati: Ledelsen er ansvarlig for at rammesætte, hvordan der i den daglige praksis arbejdes med relationerne mellem det pædagogiske personale og børnene, der bygger på ligeværd, forståelse og indlevelse.

Legen: Børns sociale læring og udvikling fremmes bl.a. via legen. Ledelsens ansvar er i denne forbindelse at skabe mulighed for, at de fysiske og personalemæssige forhold kan understøtte de pædagogiske aktiviteter. Rammerne skaber bedre muligheder for at personalet kan være optaget af hvordan de bedst positionerer sig, for at skabe social udvikling i børnefællesskaberne.



Et større vuggestuebarn viser et mindre vuggestuebarn hvordan legetøjet bruges. En fælles oplevelse omkring legen opstår. Hjælpen fra det store vuggestuebarn skaber deltagelsesmuligheder for det lille barn. I Nabohuset skabes børnefællesskaber, hvor forskellighed ses som en styrke og hvor stærke relationer dannes på tværs af børnenes kompetencer.

KOMMUNIKATION OG SPROG

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41



1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.



En dreng i vuggestuen i fuld gang med at male. Den voksne sætter ord på drengen og at han maler. Gennem leg og aktiviteter støttes børnenes sproglige udvikling.

I Nabohuset arbejder vi systematisk med sprogtemaer. Hvert år kommer vi igennem 12 sprogtemaer, som skaber en rød tråd gennem hele institutionen og giver børn og pædagogisk personale på tværs af afdelinger, et fælles tredje. Sprogtemaerne er et pædagogisk redskab, der støtter personalet i det sproglige arbejde i dagligdagen.

Vi har fokus på at skabe lærings- og legezoner, som indbyder til leg, til samspil, relationsdannelse og til at udvikle sproget sammen med voksne og børn.



I Nabohuset arbejder vi ligesom resten af klyngen med Sammen om sprog. Vi bruger UGL-strategierne, hvor vi holder udkig, lytter og giver tid.

Når vi er sammen med børnene, sørger vi for at have øjenkontakt for at skabe nærvær og tryghed for barnet. I samspejlet med børnene sørger vi for at give tid til at børnene kan komme med initiativer, som vi herefter kan følge ved enten at imitere eller fortolke på, for at skabe en sprogudviklende dialog.

Et vuggestuebarn leger med en påklædningsdukke. Den voksne er nærværende og sørger for at være i øjenhøjde med barnet, så der kan følges op på de initiativer barnet kommer med.

I det pædagogiske kommunikations- og sprogarbejde bliver barnet altid set som en kompetent bidragsyder i fællesskabet.

Ifølge dagtilbudslovgivning (Børne- og Socialministeriet, 2018, §9) er ledelsen af dagtilbuddet ansvarlig for læreplansarbejdet, herunder løbende dokumentation af sammenhæng mellem mål, indhold og metoder i enhedens praksis.

I VK C's enheder ser vi pædagogiske medarbejdere, som er i børnehøjde eller under, læner sig frem og ser interesseret ud, når de venter på barnets udspil.

Læringsmiljøet understøtter tilegnelsen af sprog og kommunikation, i form af aktiviteter og rumindretning/læringszoner.

I VK C driver vi faglig ledelse omkring Kommunikation og Sprog ved at være helt tæt på og udarbejde delmål hen imod det ønskede sammen med det pædagogiske personale. De pædagogiske ledere retter fokus imod det pædagogiske personales kompetencer til at facilitere og rammesætte et udviklende sprogmiljø for børnene, der tager højde for børns mange måder at deltage og at lære på, samt målrettet arbejde på at inddrage og involvere børns perspektiver i hverdagslivet. Dette gøres ved at det pædagogiske leder er nærværende, giver sparring og guider det pædagogiske personale i forhold til ønskede mål i hverdagssituationer, på stuemøder og ved målrettede indsatser. De ønskede mål bliver udarbejdet af enhederne via af arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan, herunder også individuelle faglige mål, gruppens mål og barnets mål. Hele klynge har deltaget i Sammen om Sprog og det er de pædagogiske lederes opgave at implementere, fastholde udviklingen sammen med det pædagogiske personale og bruge sproget herfra levende i hverdagen. Det fælles sprog og begreber, fra Sammen om Sprog, bruger de pædagogiske ledere i sparringen og guidningen sammen med det pædagogiske personale.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43



1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I klynge VK C har vi forskellige typer af institutioner. Disse har forskellige fysiske rammer og læringsmiljøer (ude og inde), som understøtter krop, sanser og bevægelse.

Børn er født med en naturlig lyst til at bevæge sig og udforske verden med kroppen. Derfor betragter vi det som vores vigtigste opgave at understøtte denne iboende kraft i barnet.

Fælles for alle er, at vi sikrer et inspirerende læringsmiljø for børn, hvor der er masser af bevægelse i hverdagen. Vi ønsker, at børn i VK C udvikler sig til glade, sunde og stærke børn, som kan lide at bevæge sig. Børn, som har et godt kendskab til deres krop og deres fysiske formåen, som har selvtillid og mod til at udfordre sig selv i bevægelserne.

Det pædagogiske personale skal medvirke til, at børnene bevarer bevægelsesglæde og er fysisk aktive hver dag. Personalet omkring børnene skal være gode rollemodeller og igangsættere i forhold til bevægelse og skal motivere og støtte børnene til at blive selvhjulpne. Vi skal styrke barnets grundmotorik ved at skabe attraktive og æstetiske læringsmiljøer både ude og inde i institutionerne, der giver mulighed for sanseoplevelser og bevægelse på mange planer.



Her ses vuggestuebørn i fuld gang med at øve sig i at rutsje. Den voksne støtter og hjælper, hvis et barn har brug for hjælp. Børnene udfordrer sig og rutsjer både på maven og på numsen. I Nabohuset har vi fine læringsmiljøer til at kunne understøtte børnenes udfoldelse i dagligdagen med Krop, sanser og bevægelse.

Vi sørger for at udfordre børnenes grundmotorik gennem de aktiviteter vi laver på legepladsen, som fx når vi kravler, løber, hopper, hinker, kaster og klatrer.



Læringsmiljøerne skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskabet og derved opnår glæde ved at bevæge sig. Det pædagogiske personale skal have øje for alle børnenes nærmeste udviklingszone. De skal nysgerrigt udvælge og bevidst følge børnenes bevægelsesinitiativer, så børnene oplever selv- og medbestemmelse som en naturlig del af deres dannelsesproces.

Forældrene inddrages via dialog og som samarbejdspartnere omkring barnets motoriske udvikling for at bygge bro mellem den pædagogiske indsats i institutionen og i hjemmet.



Indenfor leges der blandt andet med at lave balancebaner, hvor børnenes grovmotorik kan styrkes.

Når vi hver dag har overgange, hvor børnene skal have tøj af og på øver også børnenes motorik. Ved at lave kreative aktiviteter fx, tegner, laver perler, klipper eller når vi spiser, styrkes børnenes finmotorik.

Vi arbejder gennem hele dagen med vores forskellige sanser. Her ses en pige fra vuggestuen lege med sand ude på legepladsen. Barnets taktile sanser bliver gennem hele dagen stimuleret, blandt andet, når der leges i sandkassen og sand kommer på kroppen.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45



1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

VVK C er en mangfoldig klynge. Dette kendetegner vores otte enheder, der alle er meget forskellige og har forskellige typer af inde- og uderum. Vi har vuggestuer, integrerede institutioner og udflytter-afdelinger. Nogle af enhederne ligger i lejlighedskomplekser, nogle er nybyggede, mens andre ligger i ældre bygninger. Udflytterafdelingerne ligger alle i naturrige områder udenfor Københavns kommune. Alle enhederne har legepladser tilknyttet. Læringsmiljøerne er dog udformet forskelligt og tager udgangspunkt i den enkelte enheds udearealer.

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

I VVK C skal vi i samarbejde med forældrene understøtte en grundlæggende naturvidenskabelig dannelse af børnene. Dette gør vi ved at introducere alle klyngens børn til elementer fra hhv. natur, udeliv og science.

De pædagogiske ledere har ansvaret for at klyngens børn får erfaring med bæredygtighed og genbrug samt opnår en generel viden om menneskets påvirkning af og samspil med naturen. Alle klyngens børn skal introduceres til forskellige typer af natur, f.eks. strand, skov, moser, vandløb, parker samt nærmiljøet rundt om de enkelte enheder.

Legepladsen både i vuggestuen og i børnehaven indeholder små natur-gemmesteder mellem buske og træer. Her er der rig mulighed for at finde regnorme, snegle og bænkebidere. "Lille Peter edderkop" hilses pænt med sang, når vi møder ham i vores opdagelsesrejse på legepladsen.



Udeliv handler bl.a. om at give børn legemuligheder og oplevelser i og med naturen, så de får mulighed for at lære sig selv og naturen at kende.

Science i et 0-5 års perspektiv handler f.eks. om at børnene får mulighed for at eksperimentere med årsag, virkning og sammenhæng. Sammen med børnene - undersøger og udforsker det pædagogiske personale naturfænomener. Vi benytter os bl.a. af teknologiske værktøjer, f.eks. iPads. Det pædagogiske personale har et ansvar for at teknologierne bruges med et pædagogisk formål.



Både børnene i vuggestuen og i børnehaven i Nabohuset er aktive deltagere i aktiviteter udenfor og udelivet.

Her ses børnehavebørn i fuld gang med at gøre klar til plantedag, hvor forældre og børn fra hele huset skal plante fine blomster på legepladsen. Gennem sommeren skal der vandes og passes på alle de fine blomster. Vi kan følge med i hvordan planter og krydderurter spirer og vokser.

Gennem forskellige lege og aktiviteter i dagligdagen præsenteres børnene for science. Her ses en gruppe børnehavebørn i gang med at male på isterninger. Det er sjovt og spændende at se hvordan malingen sætter sig på den kolde is og giver en anden effekt end på papir.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.



Vi har børn med mange forskellige baggrunde og vi bestræber os på altid at have en åben og nysgerrig tilgang til det enkelte barns baggrund. Fællesskabet skabes også gennem højtider og traditioner. Her ses en vuggestuegruppe i gang med den årlige julefrokost. I Nabohuset får vi inspirerende og æstetiske måltider og køkkenet informerer om dagens ret, så vi kan tale om maden med børnene.

I VK C skal det pædagogiske personale sikre pædagogiske læringsmiljøer, hvor alle børn får oplevelser med kulturelle aktiviteter. Det forudsætter en systematik, hvor kulturelle aktiviteter er en del af planlægningen. <

Dette kræver, at det pædagogiske personale støtter op om barnets egen skabertrang og personlige udtryk. Derved styrkes barnets tro på sig selv og turde gå ind i nye oplevelser.

Måltiderne skal tænkes ind som et pædagogisk rum. I samarbejde med køkkener laves inspirerende og æstetiske måltider, hvor børnene præsenteres for forskellige konsistens, farver, smage og dufte. Børnene skal møde en bred vifte af mad fra hele verdenen.

Institutionens fysiske rum skal inspirere og motivere barnet og børnene skal præsenteres for mange forskellige materialer, former og udtryk i de kreative processer og aktiviteter.

Børnene i VK C skal i deres hverdag præsenteres for mangfoldighed, forskelligheder i værdier og normer. Alle børn skal have muligheden for at opleve og få indblik i danske og andre kulturelle traditioner og højtider. Her har det pædagogiske personale en vigtig rolle i at inkludere alle børn og deres forskelligheder. Dette ses i kommunikationen med børnene og om børnene, samt i planlægningen af den pædagogiske praksis, hvor alle børn har deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

EVALUERINGSKULTUR



"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Hvordan gør vi på vores enhed, når vi ikke lever op til det vi har aftalt/ikke kan få det til at lykkes? Hvilke greb kan vi så benytte?

Hvordan får vi det formidlet til forældre og andre interessenter – det gør vi – det pædagogiske personale og pædagogisk leder, fx ved forældrerådsmøder, gennem vores daglige dialog med forældrene. Tydelig aftale omkring hvornår hvem melder hvad ud

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

I hele Nabohuset evalueres alle sprogtemaer hver måned ved afslutningen af perioden. Alle medarbejdere udfylder et leg og lær sprog skema, som der evalueres på. Arbejdet med sprogtemaerne sikre at der arbejdes med læreplanen løbende, da temaerne udspringer af læreplanen.

Derudover arbejdes der med udvalgte temaer, f.eks. i kobling til relationer og sproglig udvikling i hverdagsrutinen. Dette arbejdes der med stuevis. Se evalueringen af læreplanen på hjemmesiden.